

Sygn. akt I C 254/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zaoczny w stosunku do pozwanej K. D.

Dnia 15 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant sądowy Lena Konwerska

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2018 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. D.

przeciwko K. D. i Ł. D.

z udziałem (...) C.

o eksmisję

I W związku z wykraczaniem w sposób rażący oraz uporczywy przeciwko porządkowi domowemu nakazuje pozwanym K. D. i Ł. D. opróżnienie i opuszczenie lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w C. wraz rzeczami prawa ich reprezentującymi;

II ustala, że pozwanym K. D. i Ł. D. nie przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego;

III nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa solidarnie od pozwanych K. D. i Ł. D. kwotę 200,00 zł

(dwieście złotych) tytułem opłaty sądowej;

IV wyrokowi w pkt I w stosunku do pozwanej K. D. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 254/17

UZASADNIENIE

Powódka W. D. pozwem z dnia 22 lutego 2017 r. (data stempla biura podawczego sądu) wniosła o nakazanie pozwanym K. D. i Ł. D. opróżnienie i opuszczenie lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w C. wraz rzeczami prawa ich reprezentującymi, ustalenie, że pozwanym nie przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego oraz obciążenie pozwanych zwrotem kosztów procesu.

Pozwany Ł. D. wniósł o oddalenie powództwa.

Pozwana K. D., prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy, nie zajęła stanowiska w sprawie, nie złożyła żadnych wyjaśnień i nie wniosła o rozpoznanie sprawy pod swoją nieobecność.

(...) w C. przyłączyła się do wniosku powódki W. D. odnośnie ustalenia, że pozwanym nie przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku przy ul. (...) w C. wchodzi w skład zasobów mieszkaniowych (...) C.. Zarząd nieruchomości sprawuje (...) w C. (bezsporne).

W lokalu na podstawie umowy najmu z 1 lutego 1993 r. wraz aneksem z dnia 8 kwietnia 2002 r. zamieszkuje W. D.. Wraz z nią mieszkają jej dzieci Ł. D. i K. D. oraz jej wnuk J. B. – syn K. D., w stosunku do którego W. D. pełni obowiązki rodziny zastępczej. Lokal składa się z pokoju wraz z aneksem kuchennym, pokoju oraz łazienki o łącznej powierzchni użytkowej 38,80 m², natomiast mieszkalnej (...) m². W. D. wraz z córką i wnukiem zajmuje pokój z aneksem kuchennym, natomiast Ł. D. samodzielnie zajmuje drugi pokój (zeznania powódki W. D. k. 96, 118, zeznania pozwanego Ł. D. k. 116 - 117, 119, umowa najmu wraz z aneksem k. 9 - 10).

K. D. i Ł. D. od wielu lat mają problemy z nadużywaniem alkoholu. K. D. spożywa alkohol regularnie. Ł. D. ma okresy abstynencji, pije alkohol „ciągami” 2 – 3 tygodniowymi. Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie zobowiązał K. D. do podjęcia leczenia odwykowego w niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego; postanowieniem z dnia 14 marca 2017 r. zastosowano wobec niej obowiązek poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego typu stacjonarnego. K. D. pomimo nałożonego obowiązku nie realizuje leczenia odwykowego w żadnej formie (akta III Alk 2/16 k. 30 – 78, zeznania powódki W. D. k. 96, 118, zeznania pozwanego Ł. D. k. 116 - 117, 119).

Z powodu niewydolności wychowawczej K. D. i ojciec dziecka – M. B. mają ograniczoną władzę rodzicielską nad małoletnim J. B.. Dziecko umieszczone jest w rodzinie zastępczej u babki W. D. (postanowienie Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 14 maja 2014 r. wydane w sprawie III RNsm 119/14 k. 5).

K. D. i Ł. D. zwykle spożywają alkohol wówczas kiedy W. D. jest w pracy albo wieczorową porą. Podczas awantur, kiedy Ł. D. i K. D. są już pod wpływem alkoholu, używają w stosunku do W. D. wulgarnych słów, ubliżają jej i poniżają ją. W okresie od 11 marca 2014 r. do 24 kwietnia 2017 r. w zajmowanym przez nich lokalu mieszkalnym odnotowano 29 interwencji policji, dotyczących głównie awantur z nietrzeźwym Ł. D. lub nietrzeźwą K. D.. Zdarzały się również zgłoszenia dotyczące awantur z będącym pod wpływem alkoholu konkubentem K. M. B.. Równie często zgłoszenia dokonywało rodzeństwo wzajemnie na siebie. Część interwencji zakończyła się udzieleniem pouczenia, w jednym przyjęto zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia. W dniu 7 listopada 2016 r. Ł. D. został zatrzymany do wytrzeźwienia; K. D. była zatrzymana do wytrzeźwienia w dniu 10 lutego 2017 r. Świadkiem tych incydentów zwykle jest pięcioletni wnuk W. D., a syn K. J. M. B.. Małoletni jest również obecny podczas interwencji funkcjonariuszy policji (informacja KPP C. k. 25 - 26, zeznania świadka W. B. k. 117 - 118, zeznania powódki W. D. k. 96, 118, zeznania pozwanego Ł. D. k. 116 - 117, 119).

W. D. jest sanitariuszką otrzymuje wynagrodzenie w kwocie ok 1400,00 zł miesięcznie. W związku z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej dla małoletniego wnuka J. B. otrzymuje z (...) Centrum Pomocy w Rodzinie w C. kwotę 660,00 zł oraz świadczenie 500+. Ł. D. ma 41 lat, natomiast K. D. ma 25 lat. Nie pracują zawodowo i nie poszukują pracy. Nie mają żadnych własnych dochodów (decyzja starosty z dnia 15 maja 2014 r. o przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka J. B. w rodzinie zastępczej k. 6, zeznania powódki W. D. k. 96, 118, zeznania pozwanego Ł. D. k. 116 - 117, 119).

Wszystkie koszty utrzymania mieszkania i rodziny ponosi wyłącznie W. D.. Obecnie zaległości z tytułu nieplacenia czynszu wynoszą około 3700 złotych (zeznania powódki W. D. k. 96, 118, zeznania pozwanego Ł. D. k. 116 - 117, 119).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie akt III Alk 2/16, odpisu postanowienia w sprawie III RNsm 119/14 Sądu Rejonowego w Ciechanowie, dokumentów zgromadzonych w sprawie, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony procesu, a dotyczących interwencji przeprowadzanych w miejscu zamieszkania stron,

jak również zeznań świadka W. B. oraz zeznań powódki W. D. i pozwanego Ł. D.. Zeznania świadka W. B. są w pełni wiarygodne, świadek jest dzielnicową w miejscu zamieszkania stron od ponad trzech lat; zna strony w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez funkcjonariuszy policji. Zeznania W. B. potwierdziły, iż podłożem konfliktu między stronami jest nadużywanie alkoholu przez K. D. i Ł. D. i wywoływanie w związku z tym awantur, jak również obecność podczas tych zdarzeń małoletniego dziecka. Sam pozwany przyznał, że „są między nami kłótnie, przyczyną jest spożywanie przeze mnie alkoholu”.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo W. D. o nakazanie pozwanym Ł. D. i K. D. opróżnienie opuszczenie zajmowanego lokalu mieszkalnego zasługuje na uwzględnienie.

Ustalony w sprawie stan faktyczny podlega ocenie prawnej na podstawie regulacji zawartej w ustawie z dnia z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy strony postępowania są lokatorami w rozumieniu tejże ustawy, ponieważ ilekroć w ustawie jest mowa o lokatorze - należy przez to rozumieć najemcę lokalu lub osobę używającą lokal na podstawie innego tytułu prawnego niż prawo własności. Natomiast zgodnie z art. 13 w/w ustawy współlokator może wytoczyć powództwo o nakazanie przez sąd eksmisji małżonka, rozwiedzionego małżonka lub innego współlokatora tego samego lokalu, jeżeli ten swoim rażąco naganym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie. Na podstawie powołanego przepisu powództwo może wytoczyć m.in. jeden współlokator przeciwko innemu współlokatorowi tego samego lokalu. Powódka posiada zatem legitymację procesową do wytoczenia przedmiotowego powództwa albowiem przysługuje jej status współlokatora, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego – przez współlokatora należy rozumieć lokatora, któremu przysługuje tytuł prawny do używania lokalu wspólnie z innym lokatorem. Natomiast przesłanką orzeczenia eksmisji na podstawie powołanego przepisu jest rażąco naganne postępowanie współlokatora, które uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie. Przepisy ustawy z dnia z 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego nie definiują pojęcia „rażąco naganne postępowanie” (nie czyni tego zwłaszcza przepis art. 2 ust. 1 zawierający słowniczek pojęć ustawowych), pozostawiając to orzecznictwu sądowemu i doktrynie. Jak zaznaczył Sąd Najwyższy w wytycznych z 1978 r. (uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z 13 stycznia 1978 r. w sprawie III CZP 30/77), rażąco naganne postępowanie ma miejsce zwłaszcza wtedy, gdy stałe nadużywanie przez małżonka alkoholu, wywoływanie awantur i dopuszczanie się aktów przemocy stanowi zagrożenie dla życia, zdrowia lub spokoju pozostałego małżonka i innych członków rodziny, zwłaszcza małoletnich dzieci. Powołany artykuł został zamieszczony w rozdziale 2 ustawy cyt. ustawy „Prawa i obowiązki właścicieli i lokatorów”. Zgodnie z art. 6b ust. 1 cyt. ustawy, najemca jest obowiązany utrzymywać lokal oraz pomieszczenia, do używania których jest uprawniony, we właściwym stanie technicznym i higieniczno - sanitarnym określonym odrębnymi przepisami oraz przestrzegać porządku domowego. (...). Przestrzeganie porządku domowego, a także takie postępowanie, które nie zakłóca innym lokatorom zamieszkiwania w lokalu, zaliczyć należy do podstawowych obowiązków lokatorów. Zgodnie z powszechnie przyjętym poglądem, jeśli zasad porządku domowego nie określa ani umowa najmu, ani inkorporowany do niej regulamin, zasady te będą wynikały z ustalonych zwyczajów. Pojęcie porządku domowego nie ogranicza się bowiem do regulaminu określającego zasady postępowania w trakcie zamieszkiwania w lokalu znajdującym się w danym budynku. Chodzi o zbiór powszechnie obowiązujących i akceptowanych zasad kultury oraz norm obyczajowych, które nie muszą być wyrażone w umowach czy aktach prawa stanowionego. Rażąco zachowanie jest na gruncie art. 685 kc, rozumiane jako ciężkie, poważne i zawinione (niekoniecznie powtarzalne), a uporczywe to zachowanie powtarzalne lub trwałe, nieuzasadnione okolicznościami. Trafne jest stwierdzenie, że niewłaściwe zachowanie – tj. bezprawne lub niezgodne ze zwyczajami, dobrymi obyczajami, zasadami współżycia społecznego – również musi być długotrwałe lub powtarzające się, co wywieść można z istoty uciążliwości albo jednorazowe, ale rzeczywiście ciężkie. Przyjąć zatem należy, że ma to być zachowanie rozciągnięte w czasie i nacechowane dużą dozą złej woli ze strony lokatora. Naganne zachowanie musi mieć postać kwalifikowaną, być uporczywe (częste, wielokrotne, powtarzające się) lub rażąco naganne (o dużym nasileniu złej woli, szczególnie szkodliwe ze względu na charakter naruszeń norm). To prawnie i społecznie naganne

zachowanie musi też mieć realnie uciążliwy wpływ na zamieszkiwanie współlokatorów. Od powinności przestrzegania zasad współżycia społecznego mających na celu zapewnienie bezkonfliktowych zachowań w ramach poszczególnych stosunków społecznych i prawnych nie zwalnia ani wiek, ani określony status społeczny. Szczególnego znaczenia nabiera powinność bezkonfliktowego, harmonijnego współżycia w stosunkach między współlokatorami. Wszelkie bowiem nieprawidłowości w tym zakresie mają z reguły szersze reperkusje w określonej społeczności lokalnej.

Sąd ustalił, że pozwani Ł. D. i K. D. poprzez swe rażąco naganne postępowanie wielokrotnie naruszali prawo innych lokatorów tego mieszkania – powódki W. D. i małoletniego J. B., do spokojnego wspólnego w nim zamieszkiwania. Postępowanie to przejawiało się wszczynaniem awantur, kłótni, urządzaniu libacji alkoholowych, używaniem w stosunku do powódki W. D. słów wulgarnych, ubliżaniu i poniżaniu jej; tym bardziej nagannych, że adresowanych do matki pozwanych. Wszystko dzieje się w obecności małoletniego wnuka powódki, a syna K. D.. Wielokrotnie w lokalu zajmowanym przez strony dochodziło do interwencji funkcjonariuszy policji z uwagi na zgłoszenie przez strony postępowania, często wzajemnie na siebie, opośredniczenia wykroczenia z art. 51 kw (w okresie od 11 marca 2014 r. do 24 kwietnia 2017 r. było ich aż 29). Pozwani byli nie tylko pouczeni, ale także zatrzymywani do wytrzeźwienia. Zgodnie z art. 51 kw, kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny (§ 1). Jeżeli czyn określony w § 1 ma charakter chuligański lub sprawca dopuszcza się go, będąc pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny (§ 2). Strona przedmiotowa wykroczenia z art. 51 kw, obejmuje typowe czyny zakłócające spokój publiczny, porządek lub spoczynek nocny. Przepis obejmuje różne formy zachowania sprawcy, które ten stan wywołują. Czyn sprawcy może polegać na krzyku, wywołaniu hałasu, alarmu, może też stanowić inny wybryk w miejscu publicznym. Obok tych form przepis wskazuje na jeszcze inną możliwą postać wybryku, który - tak jak te już wymienione - prowadzi do zakłócenia spokoju, porządku publicznego bądź spoczynku nocnego albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym. Znajdowanie się pod wpływem alkoholu (§ 2 art. 51 kw) nie jest równoznaczne ze stwierdzeniem stanu nietrzeźwości, zatem stan sprawcy nie musi odpowiadać warunkom stanu nietrzeźwości. Chodzi o objawy zewnętrzne opilstwa, postrzegane jako objawy zachowania człowieka, który spożywał alkohol. Stwierdzenie pozostawania sprawcy pod wpływem alkoholu w tym przypadku nie wymaga specjalistycznych badań określających zawartość alkoholu we krwi lub w wydychanym powietrzu, gdyż nie chodzi o bycie w określonym „stanie”, lecz jedynie o działanie „pod wpływem” alkoholu. Sposób zachowania się człowieka pod wpływem alkoholu jest powszechnie znany, wystarcza tu więc jedynie zaobserwowanie u sprawcy zewnętrznych objawów jego działania, takich jak: woń alkoholu z ust, zataczanie się, bełkotliwa mowa itp.

Podkreślić należy, iż mimo wielu interwencji policji, zatrzymywania pozwanych do wytrzeźwienia i upomnień ze strony powódki W. D., pozwani K. D. i Ł. D. nie zmienili swojego zachowania, nadal nadużywają alkoholu, zachowują się głośno i wulgarnie. Podkreślić należy, że w lokalu oprócz powódki W. D., mieszka również małoletni syn pozwanej, w stosunku do którego pozwana K. D. ma ograniczoną władzę rodzicielską. Dziecko jest obserwatorem i świadkiem wszystkich awantur. Ta okoliczność nie wpływa w żaden sposób na poprawę zachowania pozwanych, wielokrotnie naruszających ład i porządek wspólnego zamieszkiwania. Również fakt, że jedyną pracującą osobą w rodzinie D., która de facto utrzymuje cały dom jest powódka nie ma dla niech żadnego znaczenia. Pozwani będąc już pod wpływem alkoholu, obrażają matkę używając w stosunku do niej słów wulgarnych, ubliżają jej i poniżają. K. D. i Ł. D. mimo dorosłego wieku (25 lat i 41 lat) i świadomości swojego problemu alkoholowego (zeznania pozwanego – „są między nami kłótnie, przyczyną jest spożywanie przeze mnie alkoholu”), nie podejmują prób leczenia, mimo kierowania ich na nie przez sąd, jak również są bierni jeśli chodzi o poszukiwanie pracy. Powyższe okoliczności zdecydowanie zasługują na dezaprobatę ze strony Sądu.

W ocenie Sądu orzekającego w stanie faktycznym niniejszej sprawy zachodzi stan naganego postępowania obojga pozwanych współlokatorów uniemożliwiający powódce W. D. wspólne zamieszkiwanie w lokalu, wobec czego należało w pkt I wyroku nakazać K. D. i Ł. D. opróżnienie i opuszczenie lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku przy ul. (...) w C. wraz rzeczami prawa ich reprezentującymi. Jednocześnie Sąd zastrzegł, że eksmisja następuje w związku z wykracaniem w sposób rażący oraz uporczywy przeciwko porządkowi domowemu przez oboje pozwanych.

W pkt II wyroku Sąd ustalił, że pozwanym K. D. i Ł. D. nie przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego.

Wskazać należy, że – co do zasady – zgodnie z art. 14 cyt. ustawy, w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz dotyczy. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu. Sąd, badając z urzędu, czy zachodzą przesłanki do otrzymania lokalu socjalnego, orzeka o uprawnieniu osób, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę dotychczasowy sposób korzystania przez nie z lokalu oraz ich szczególną sytuację materialną i rodzinną.

Orzekając w przedmiocie eksmisji pozwanych, Sąd miał na uwadze, że zgodnie z art. 17 cyt. ustawy, przepisów art. 14 i 16 nie stosuje się, gdy powodem opróżnienia lokalu jest stosowanie przemocy w rodzinie lub wykroczenie w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, albo niewłaściwe zachowanie czyniące uciążliwym korzystanie z innych lokali w budynku albo gdy zajęcie lokalu nastąpiło bez tytułu prawnego (ust. 1). Nakazując opróżnienie lokalu z powodów, o których mowa w ust. 1, sąd w wyroku wskazuje te powody (ust. 2).

Z powyższych względów Sąd w pkt I wyroku zastrzegł, że eksmisja następuje w związku z wykroczeniem w sposób rażący oraz uporczywy przeciwko porządkowi domowemu przez oboje pozwanych. Tym samym uznać należy, że pozwanym, z przyczyn wskazanych w pkt I wyroku, nie przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego bez względu na istnienie innych okoliczności, warunkujących przyznanie tego uprawnienia w rozumieniu art. 14 ust. 4 cyt. ustawy.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 9 marca 2017 r. W. D. została zwolniona od ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 113 ust. 1 uksc kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Natomiast stosownie do art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Mając na uwadze, że powództwo zostało w całości uwzględnione, jako stronę przegrywającą należy uznać pozwanych i to od nich ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa solidarnie kwotę 200,00 zł tytułem opłaty sądowej o czym orzeczono w pkt III wyroku.

Pozwana K. D., pomimo prawidłowego zawiadomienia o rozprawie, nie stawiała się na rozprawę, nie wносиła o rozpoznanie sprawy podczas swojej nieobecności i nie złożyła wyjaśnień na piśmie. W związku z powyższym, stosownie do art. 339 kpc w zw. z art. 340 kpc, wyrok ma charakter zaoczny.

W związku powyższym zgodnie z art. 333 § 1 pkt 3 kpc wyrokowi w punkcie I nadano rygor natychmiastowej wykonalności w stosunku do pozwanej K. D.; sąd z urzędu bowiem nadaje wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny. O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono w pkt IV wyroku.